

פרק א' - החקופה שלפני המלחמה

תאור ה-מז"ט (אל"מ אמנון רשף)

חטיבה 14 שרחה ב-תע"מ בקו מערב סיני כ-3 חודשים והיתה בשיא כשרה, עקב התרגיל החטיבתי שבוצע בסוף חודש יוני 73 וההמצאות ב-תע"מ משך 3 חודשים. גד' 9 שרת בגזרה הצפונית ח"פ חטמ"ר 275. פל' ה-חי"ר מ-חט' 16 הגיעו ל-תע"מ בתאריך 27 ²⁰אוג' 73 וזאת לאחר שעברו אימון מקוצר ב-מאו"ג (מתקן אימונים אוגדתי) עקב חג ראש השנה. פל' ה-נח"ל בגזרה הדרומית היתה ברמה טובה.

בחקופה ה-תע"מ בצענו השלמויות חטיבתיות בנושא הלחימה בקו תעלת-סואץ ועבדנו חומרי תורתי בנושא. מדי שבוע בוצעו תרגילי חבירה בין פל' הסנקים והמעוזים, ותרגילי הסתייעות באש ארטילריה. בחודשים אוג' - ספט' 73 בוצעו ימי קרב גדודיים עם גייסות ו-רק"מ באופן מלא.

תאור ה-קמ"נ (סרן יאיר ורדי)

את החקופה שלפני המלחמה ניתן לחלק לשנים :-

א. החקופה שמראש השנה ועד תאריך 1 ל-אוק' 73.

ב. החקופה שמתאריך 1 אוק' 73 ועד פרוץ המלחמה.

בחקופה הראשונה היתה גזרת קו התעלה רגועה לחלוטין ומהחצפיות בקו וגם מידיעות מודיעיניות שקבלנו לא הסחמץ שום שינוי, כאשר עיקר תשומת הלב הופנתה לעבר הגזרה הסורית, בה נכנס הצבא הסורי להערכות חרום כולל תגבור ארטילריה, סנקים וסוללות טק"א. כאמור לעיל, בגזרה המצרית לא הובחץ כל שינוי אך היה ברור שלא יכולה להיות התפחחות בגזרה הצפונית ללא השלכה או תגובה בגזרה המצרית.

החל מתאריך 1 ל-אוק' 73 נתקבלו ידיעות על תרגיל רחב מימדים, למעשה תרגיל עם גייסות של כל הצבא המצרי.

תרגילים כדוגמת תרגיל זה כבר בוצעו במצרים אך בכל המקרים בעבר, הבטוי היחידי שנראה מהתצפיות, היה תנועות רציניות של רכב בעיקר בלילות ולעיתים תנועות סנקים, אך אף פעם לא בקו הקדמי.

התמונה שהתקבלה מהתצפיות ובעיקר מהגזרה הדרומית היתה של הכנסת כוחות, ציוד ו-רק"מ בכמויות גדולות עד הקו הקדמי כולל אמצעי צליחה, ביניהם אמצעים משוכללים כדוגמת המעבורת המתנייעת מדגם ג' ס.פ. כמו כן אותר ב-חצ"א תגבור של כ-20 סנקים ממש על קו המים מאחורי הרמפות בגזרה הדרומית דבר שהעלה את כמות הסנקים ל-60 (+).

סה"כ החמונה שהצטירה בתאריכים 3-4 אוק' 73 ושוב ההתייחסות היא לגזרה הדרומית, מאחר ושם אפשרות הצפיית היתה טובה יותר, היתה שכמעט, או למעשה, כל הדיפונים בגזרה מולאו בציוד שהוסווה בצורה יעילה, כמו כן נצפו כלים שעד אז לא אותרו מחצפיות כגון נגמ"שי ב.ר.ד.מ. יחד עם זאת שגרת החיים בקו הקדמי נשארה כפי שהכרנו בעבר כולל עבודות על רמפות במשטחי צליחה ושיפור ביצורים.

תאור ה-מז"ט (אל"מ אמנון דשך)

לאור הידיעות על "התרגיל" המצרי והתנועות בשטח הורחה מפק' אוגדה 252 על מספר פעולות אוחן יש לבצע. בתאריך 2 אוק' 73 הוצאנו פקודה בנדון "העלאת רמת הכוננות" שעיקריה היו :-

- א. "כל הכוחות בקו יהיו בכוננות 5 דקות משך כל שעות היממה".
- ב. "ביטול חופשות קצינים/אנשי קבע".
- ג. הגברת הצפיות וביצוע הצפיות ע"י קצינים ומפקדים משך שעות הערב, הלילה והשחר.
- ד. תגבור אבטחת נ"מ.
- ה. סיורים ליליים מוגברים.

בתאריך 4 אוק' 73 הוצאנו פקודה בנדון "הגברת פעילות לקראת יום-כיפור" שבמסגרתה תוגברו הסיורים השונים, המארכים והתצפיות. עקבנו ברציפות אחר המתרחש ב-גדמ"ע והיינו ערים לכל התפתחות. במרוצת השבוע שקדם למלחמה ביקרו אלוף פיקוד הדרום ומפקד האוגדה פעמיים בגזרת החטיבה, עדכנו אותם במתרחש וצפינו אישית מהמעוזים על כוחות אויב ב-גדמ"ע.

בתאריך 5 אוק' 73 עם שחר איתר סיור הגשוש חדירה בצפון הגזרה המרכזית, החל מרדף רציני שבסיומו, בשעה 1510, נתפסה חולית מודיעין מצרית באיזור סגול 151 שהועברה ל-מפק' האוגדה ברפידים ומשם הוטסה צפונה בשעות הערב. בשעה 1125 קבלנו הודעה מ-חמ"ל האוגדה שהוכרזה כוננות מלחמתית ופתחנו בשורת פעולות הקשורות בנושא. בשעה 1230 בצעתי תדריך כוננות ל-מג"דים על בסיס פקודות הכוננות שהוצאו ובמסגרתו ניתן עדכון מודיעין.

בשעה 1700, לערך, זימן אותי מפקד האוגדה לפגישה אישית עמו והגעתי לרפידים בשעה 1830 לערך. מפקד האוגדה עדכן אותי בהצטברות הידיעות המודיעיניות ואני סקרתי בפניו את מצב הכוננות והכשירות בחטיבה. בחוזרי ל-מפח"ט בטסה עדכנתי את המטה וה-מג"דים והמשכנו בעבודת מטה הקשורה בכוננות.

בשעה 1655 העברנו לגדודים הוראה להמצא בעירנות וכוננות נ"מ מוגברת בכל הקו. ב-גדמ"ע ובעיקר בגזרה הדרומית נצפתה חנועה מוגברת. אי לכך ניחנה הוראה, בשעה 1920, להעלות קצינים לחצפיות במעוזים מסרק, ניסן, מפצח וליטוף.

בחאריך 6 אוק' 73 בשעה 0830 קויימה קב' פקודות אוגדתית ב-מפק' אוגדה 252 ברפידיים. המטרה העיקרית של הפקודה היתה לשחזר ולרענן למפקדים, בעיקר למפקדים שמחוץ ל-סד"כ האוגדה, את תוכנית שובך יונים וניחנו אף התראות לביצוע אפשרי של צפניה ובן-חיל. במהלך קב' הפקודות (בוצעה במועדון א.א. 209) נקרא מפקד האוגדה (אלוף אברהם) (אלברט) מנדלר) לשיחה טלפונית עם אלוף פיקוד הדרום (אלוף שמואל גונן) וחזר כעבור מספר דקות. בשעה 0915 לערך עדכן מפקד האוגדה, שקיימת ידיעה על שעת "ש" צפויה בשעה 061800 - 10. הוא הבהיר כי לא ברור מה מהות שעת ה-ש"י יתכן כי זו שעת סיום "התרגיל" המחבצע ע"י הצבא המצרי ויתכן כי מדובר בשעת הפתיחה באש ע"י הצבא המצרי. באופן מעשי לא היה לחוסר הבהירות ה-נ"ל כל משמעות כיון שמבחינה צבאית נעשו ההכנות בהתאם להוראות. הוראות מפקד האוגדה היו כי יבוצע שובך יונים קטן שמשמעותו הערכות בקו של חטיבה אחת - חט' 14 והערכות זו צריכה להסתיים עד שעה 1700. מחשש להדרדרות המצב, והנחה שאולי אין בכוונת האויב לפתוח באש, תבוצענה פעולותינו החל בשעה 1600 ובהסתר. ההוראות שניחנו לביצוע היו :-

- א. כוננות ספיגה.
  - ב. הוצאת פל' הסנקים לחניונים, תוך קידום מח' סנקים מכל פלוגה לעמדות הצפיות ב"רמפוח"/ עמדות אחוריות.
  - ג. דילוג החצפיות הניידות מקו התעלה לעמדות הצפיות אחוריות.
  - ד. דילוג מחסומים לאחור.
  - ה. פינוי מעוזים מדוללים, פרט לאגרופית ולקקן.
  - ו. קידום חפ"קים גדודיים לקו התעוזים.
  - ז. החטיבה תושלם ב-פל' סנקים חשיעית (פל' סנקים שלישיית עבור גד' 184 בגזרה המרכזית).
- התקשרתי לחטיבה והוריתי להקדים את קב' הפקודות משעה 1500 לשעה 1200 וטסתי מרפידיים לטסה. בהגיעי לטסה כנסתי את המטה, עדכנתי אותם במרחש ועדכנו אף את תוכנית שובך יונים, לרגל קבלת יחידה ח"ט 424, לקראת קב' הפקודות החטיבתית בשעה 1200. בצענו את קב' הפקודות החטיבתית כשהשוני בין התכנון האופרטיבי הרגיל לבניה היה שיחידה 424 קיבלה אחריות על מרחב ראס-סודר. במסגרת קב' הפקודות תדרכתי באופן מפורט ביותר על הפעולות האמורות להתבצע, לאור הוראות האוגדה ה-נ"ל. בשעה 1330 קראו לי לשיחה טלפונית עם מפקד האוגדה שהודיע לי על "כל הקו בכוננות ספיגה". חזרתי ל-קב' הפקודות הוריתי זאת מיידית ל-מג"דים והם נעו במהירות למשימותיהם.